

2023-05-11 Nr. NV-1103

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-666 TAP-23-667 TAIS-23-6009(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SUJUNGIMO SU KONTINENTINĖS EUROPOS ELEKTROS TINKLAIS DARBUI SINCHRONINIU REŽIMU ĮSTATYMO NR. XI-2052 PREAMBULĖS, 2, 3, 4, 5, 6, 8 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne	Energetikos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Rusijos Federacijai pradėjus vykdyti atvirą karinę agresiją prieš Ukrainą ir jos žmones, ir padidėjus grėsmei Lietuvos Respublikos energetinio ir nacionalinio saugumo interesams, Lietuva suintensyvino diskusijas su kitomis Baltijos šalimis, Lenkija ir ES institucijomis dėl paspartintos elektros energetikos sistemos desinchronizacijos nuo Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių elektros energetikos sistemos (toliau – IPS / UPS sistema) ir prisijungimo prie kontinentinės Europos elektros tinklų (toliau – KET) darbui sinchroniniu režimu. Šiuo metu įstatymuose nenumatyta galimybės atlikti paspartintą desinchronizaciją ir ankstesnį elektros energetikos sistemos sujungimą su Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu.

2023 m. balandžio 22 d. Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorius LITGRID AB sėkmingai atliko Lietuvos elektros energetikos sistemos izoliuoto darbo bandymą. Šio bandymo metu Lietuvos elektros sistema pirmą kartą buvo atjungta nuo IPS / UPS sistemos ir veikė savarankiškai. Taip pat, dar 2021 metų pabaigoje buvo sėkmingai atliktas elektros energetikos sistemos parengties avariniam prisijungimui prie Lenkijos Respublikos elektros tinklų per sinchroninę jungtį bandymas. Sėkmingas šių bandymų atlikimas patvirtina Lietuvos elektros energetikos sistemos pasirengimą prireikus veikti savarankiškai ir prisijungti prie KET darbui sinchroniniu režimu anksčiau nei 2025 metais. Priėmus įstatymo projektą bus sukurtos teisinės prielaidos elektros energetikos sistemos desinchronizacijai nuo IPS / UPS sistemos ir sujungimui su KET darbui sinchroniniu režimu anksčiau nei 2025 metais. Numatoma, kad elektros energetikos sistemos desinchronizacija nuo IPS / UPS sistemos ir elektros energetikos sistemos nepriklausomybė nuo Rusijos Federacijos galėtų būti įgyvendinta jau 2024 metais.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Teikiamu įstatymo pakeitimu yra siūloma:

- 1) Numatyti, kad elektros energetikos sistema turi būti išplėta taip, kad 2024 metais ją būtų galima sujungti su KET darbui sinchroniniu režimu ir kad šiam tikslui pasiekti būtų įgyvendinti elektros energetikos sistemos saugumą didinantys projektai Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimo ir elektros energetikos sistemos saugumo ir patikimumo stiprinimo veiksmų ir priemonių plane (toliau – Sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planas) nustatytais terminais ir tvarka;
- 2) Nustatyti, kad po sinchroninio susijungimo su KET būtų įgyvendinti elektros energetikos sistemos stabilumą didinantys ir integraciją su ES elektros energijos vidaus rinka užtikrinantys elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektai Sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plane nustatytais terminais ir tvarka;
- 3) Detalizuoti valstybės institucijų ir kitų subjektų atsakomybę bei kompetencijas elektros energetikos sistemos desinchronizacijos ir sujungimo su KET darbui sinchroniniu režimu procesuose.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Siūlomu reguliavimu nustatytas tinkamas įgyvendinimo mechanizmas, aiškiai numatant institucijų funkcijas, paankstintos sinchronizacijos būtinąsias sąlygas, elektros energetikos sistemos saugumą ir elektros energetikos sistemos stabilumą didinančių bei integraciją su ES elektros energijos vidaus rinka užtikrinančių projektų įgyvendinimo etapus, siekiant, kad Sinchronizacijos projektas būtų įgyvendinamas efektyviau ir lanksčiau.

STEBĖSENA

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Sinchronizacijos projekto etapai ir terminai aiškiai nustatyti Sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plane, o plano priežiūra atliekama įstatyme minimos Vyriausybės nutarimu sudarytos tarpinstitucinės komisijos formate.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nustatomas reguliavimas labiausiai paveiks perdavimo sistemos operatorių, tačiau įmonės įtraukimas į teisėkūros keitimo procesą buvo tinkamai užtikrintas. Taip pat į derinimo procesą buvo įtraukta Užsienio reikalų ministerija ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba bei AB „Ignitis gamyba“.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Pastabas dėl įstatymo projekto pateikė Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, AB „Ignitis gamyba“ ir LITGRID AB. Į visas Teisingumo ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos ir LITGRID AB pastabas atsižvelgta. Su AB „Ignitis gamyba“ pastabų vertinimas suderintas darbo tvarka, nesuderintų pastabų nėra.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siekiant užtikrinti svarbų visuomenės ir valstybės interesą – ankstesnį elektros energetikos sistemos sujungimą su kontinentinės Europos tinklais darbui sinchroniniu režimu, reikalinga, kad įstatymo projektas būtų patvirtintas Seimo VI (pavasario) sesijoje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė

Ekonomikos politikos grupė, vyresnioji patarėja